

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI KORISNIKA FINANSIJSKIH
USLUGA**

Sarajevo, februar 2023. godine

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI KORISNIKA FINANSIJSKIH
USLUGA**

Član 1.

U Zakonu o zaštiti korisnika finansijskih usluga („Službene novine Federacije BiH“, broj: 31/14) u članu 2. u tački 32) tačka na kraju se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaju se nove tač. 33) do 38) koje glase:

„33) davalac platnih usluga jeste pravno lice koje je u skladu s propisom kojim se uređuje platni promet ovlašteno pružati platne usluge;

34) korisnik platnih usluga jeste fizičko lice koje koristi ili je koristilo platne usluge, ili se davaocu platnih usluga obratilo radi korištenja tih usluga, a platne usluge koristi u svrhe koje nisu namijenjene njegovoj poslovnoj ili drugoj komercijalnoj djelatnosti;

35) platne usluge shodno propisu kojim se uređuje platni promet jesu finansijske usluge koje omogućavaju polaganje gotovine na račun i/ili podizanje sa računa, kao i svi poslovi potrebni za vođenje računa za plaćanje; izvršenje platnih transakcija, uključujući prienos novčanih sredstava na račun za plaćanje kod davalaca platnih usluga i to: izvršenje direktnih terećenja uključujući jednokratna direktna terećenja, izvršenje platnih transakcija putem platnih kartica ili sličnih uređaja, izvršenje kreditnih transfera, uključujući trajne naloge; izvršenje platnih transakcija kod kojih su novčana sredstva pokrivena kreditnom linijom za korisnika platnih usluga i to: izvršenje direktnih terećenja uključujući jednokratna direktna terećenja, izvršenje platnih transakcija putem platnih kartica ili sličnih uređaja, izvršenje kreditnih transfera, uključujući trajne naloge; novčane pošiljke i usluge pružanja informacija o računu;

36) naknade jesu troškovi i kazne, ako postoje, koje korisnik platnih usluga plaća davaocu platnih usluga za usluge povezane s računom za plaćanje ili u vezi s njim;

37) pasivna kamatna stopa jeste svaka stopa po kojoj se plaćaju kamate korisniku platne usluge u pogledu novčanih sredstava koja se nalaze na računu za plaćanje;

38) osnovni račun je račun koji se koristi za izvršavanje platnih transakcija u skladu sa propisom o unutrašnjem platnom prometu“.

Član 2.

U članu 5. iza stava (2) dodaje se novi stav (3) koji glasi:

„(3) Organizacioni dijelovi davaoca finansijskih usluga sa sjedištem u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine koji posluju u Federaciji Bosne i Hercegovine dužni su da u pružanju usluga primjenjuju odredbe ovog zakona koji uređuje zaštitu prava i interesa korisnika finansijskih usluga.“

Član 3.

Iza člana 15. dodaju se novi čl. 15a. do 15e. koji glase:

„Član 15a. (Informacije o naknadama i pojmovnik)

- (1) Davalac platnih usluga dužan je korisniku platnih usluga dati informacije o naknadama za najreprezentativnije usluge povezane s računom za plaćanje iz liste iz stava (7) ovog člana u pisanom obliku ili drugom trajnom nosaču podataka, prije sklapanja ugovora o računu za plaćanje sa korisnikom platnih usluga, pravovremeno, kako bi isti imao vremena za donošenje odluke o sklapanju ugovora.
- (2) Informacije o naknadama moraju:
 - a) sadržavati nazive svih usluga iz liste najreprezentativnijih usluga iz stava (7) ovog člana i naknade za one od tih usluga koje pruža, a ako ne pruža pojedinu od tih usluga, naznaku da tu uslugu ne pruža,
 - b) biti kratke i samostalni dokument, napisan jasno, lako razumljivim riječima te slovima lako čitljive veličine,
 - c) biti tačne i ne smiju biti obmanjujuće,
 - d) imati naziv „Informativni dokument o naknadama“,
 - e) biti jednako razumljive kada su štampane ili fotokopirane u crno-bijeloj verziji, ako je izvorna verzija bila u boji,
 - f) imati izjavu o tome da sadržavaju naknade za najreprezentativnije usluge obuhvaćene listom najreprezentativnijih usluga iz stava (7) ovog člana i da su detaljne predugovorne i ugovorne informacije o svim uslugama, uključujući i naknade za usluge koje nisu na toj listi, navedene u drugim dokumentima,
 - g) biti napisane na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u BiH, te na nekom drugom jeziku ako su se tako dogovorili korisnik i davalac platnih usluga,
 - h) sadržavati naknade u KM, a u drugoj valuti samo ako je tako ugovoreno između davaoca platnih usluga i korisnika, u skladu s propisima kojima se uređuje devizno poslovanje i
 - i) biti u formatu i sa strukturom određenom aktom Agencije iz stava (7) ovog člana.
- (3) Ako se jedna ili više usluga nudi kao dio paketa usluga povezanih s računom za plaćanje, informacije o naknadama moraju sadržavati naknadu za cijeli paket, usluge uključene u paket i njihovu količinu, kao i dodatnu naknadu za bilo koju uslugu koja prelazi količinu obuhvaćenu naknadom za paket.
- (4) Davalac platnih usluga dužan je učiniti dostupnim korisniku pojmovnik koji je sastavni dio Informativnog dokumenta o naknadama, a koji mora obuhvatiti barem nazive i definicije usluga iz liste najreprezentativnijih usluga iz stava (7) ovog člana, te mora biti napisan jasno i lako razumljivim riječima i slovima lako čitljive veličine, te ne smije biti obmanjujući, te mora biti na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u BiH, te na nekom drugom jeziku ako su se tako dogovorili korisnik i davalac platnih usluga.
- (5) Informativni dokument o naknadama mora u svakom trenutku biti dostupan korisniku platnih usluga, uključujući i korisnika koji nije korisnik platnih usluga tog

davaoca platnih usluga i to u elektronskom obliku na internet stranicama davaoca platnih usluga i prostorijama davaoca platnih usluga kojima korisnik ima pristup.

- (6) Na zahtjev korisnika davalac platnih usluga dužan je korisniku platnih usluga besplatno dati informacije o naknadama u pisanom obliku ili na drugom trajnom nosaču podataka kojim se davalac platnih usluga uobičajeno koristi u tu svrhu.
- (7) Agencija će propisati formu i listu od najmanje 10, a najviše 20 najreprezentativnijih usluga povezanih s računom za plaćanje s nazivima i definicijama usluga kojima se korisnici platnih usluga najčešće koriste i koje korisnike platnih usluga izlažu najvećem ukupnom ili pojedinačnom trošku te koje podliježu naknadi najmanje jednog davaoca platnih usluga u Federaciji.
- (8) Listu najreprezentativnijih usluga iz stava (7) ovog člana Agencija utvrđuje na način da se koristi, u mjeri u kojoj je to moguće, terminologijom EU propisa u ovoj oblasti.
- (9) Agencija, po potrebi, a najmanje svake dvije godine ažurira listu najreprezentativnijih usluga iz stava (7) ovog člana.

Član 15b. (Izveštaj o naknadama)

- (1) Ne dovodeći u pitanje odredbe propisa kojima je uređen platni promet koje se odnose na obavezu informisanja o izvršenim platnim transakcijama te odredbe ovog zakona kojim je uređeno kreditiranje koje se odnose na obaveze u vezi s ugovorom o dozvoljenom prekoračenju na tekućem računu, davalac platnih usluga dužan je za izvršene usluge povezane s računom za plaćanje najmanje jednom godišnje besplatno staviti na raspolaganje elektronskim putem, odnosno na drugi način učiniti dostupnim korisniku platnih usluga izvještaj o svim obračunatim naknadama i kamatama iz stava (4) ovog člana.
- (2) Korisnik platnih usluga pri ugovaranju načina davanja izvještaja o naknadama iz stava (1) ovog člana ima pravo na izbor načina na koji će primiti taj izvještaj, uključujući i prijem izvještaja elektronskim putem.
- (3) Nezavisno od ugovorenog načina davanja izvještaja, davalac platnih usluga dužan je korisniku platnih usluga na njegov zahtjev, dostaviti izvještaj o naknadama u pisanom obliku.
- (4) Izvještaj o naknadama, regulisanim ugovorom iz člana 22. stav (1) ovog zakona, mora sadržavati najmanje sljedeće informacije:
 - a) naknadu obračunatu za svaku uslugu i informaciju o tome koliko je puta ta usluga korištena u toku odnosnog perioda, a ako je više usluga obuhvaćeno paketom, naknadu koja je obračunata za cijeli paket, informaciju o tome koliko je puta naknada za paket obračunata u odnosnom periodu te dodatnu naknadu koja je obračunata za bilo koju uslugu koja prelazi količinu obuhvaćenu naknadom za paket,
 - b) ukupne iznose naknada obračunatih u toku odnosnog perioda za svaku uslugu, za svaki pruženi paket usluga i za usluge koje prelaze količinu obuhvaćenu naknadom za paket,

- c) kamatnu stopu na ugovoreno prekoračenje ako se primjenjuje na račun za plaćanje te ukupni iznos zaračunatih kamata na ugovoreno prekoračenje u odnosnom periodu,
- d) pasivnu kamatnu stopu koja se primjenjuje na račun za plaćanje te ukupni iznos kamata koje je korisnik ostvario u odnosnom periodu,
- e) ukupni iznos svih obračunatih naknada za sve usluge pružene u toku odnosnog perioda.

(5) Izvještaj o naknadama mora:

- a) biti napisan jasno, lako razumljivim riječima te slovima lako čitljive veličine,
- b) biti tačan i ne smije biti obmanjujući,
- c) imati naziv „Izvještaj o naknadama“,
- d) biti napisan na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u BiH, te na bilo kojem drugom jeziku dogovorenom između korisnika i davaoca platnih usluga,
- e) sadržavati naknade u KM, a u drugoj valuti samo ako je to ugovoreno između davaoca platnih usluga i korisnika platnih usluga u skladu s propisima kojima se uređuje devizno poslovanje,
- f) biti u formatu kako propiše Agencija podzakonskim aktom.

Član 15c. (Informacije za korisnike platnih usluga)

- (1) Davalac platnih usluga dužan je u svojim predugovornim i promotivnim informacijama namijenjenim korisnicima platnih usluga, kao i u ugovorima koje sklapa s korisnikom platnih usluga koristiti se pojmovima iz liste najreprezentativnijih usluga iz člana 15a. stav (7) ovog zakona.
- (2) U informacijama iz stava (1) ovog člana davalac platnih usluga za označavanje svojih usluga, uz pojmove iz liste najreprezentativnijih usluga iz člana 15a. stav (7) ovog zakona, može se koristiti i svojim nazivima.
- (3) Davalac platnih usluga može se u informativnom dokumentu o naknadama iz člana 15a. ovog zakona i izvještaju o naknadama iz člana 15b. ovog zakona uz pojmove iz liste najreprezentativnijih usluga iz člana 15a. stav (7) ovog zakona koristiti i svojim nazivima usluga pod uslovom da se tim nazivima koristi kao sekundarnim oznakama za usluge iz te liste.

Član 15d. (Uporedni prikaz naknada)

- (1) Agencija na svojoj internet stranici objavljuje uporedni prikaz naknada koje davaoci platnih usluga naplaćuju korisnicima za usluge navedene u listi najreprezentativnijih usluga iz člana 15a. stav (7) ovog zakona.
- (2) Objava uporednog prikaza naknada iz stava (1) ovog člana sadržava:
 - a) jasne i objektivne kriterije na osnovu kojih se provodi upoređivanje naknada,
 - b) ažurne informacije napisane jasno, lako razumljivim riječima, korištenjem pojmova iz liste najreprezentativnijih usluga iz člana 15a. stav (7) ovog zakona te oznaku vremena posljednjeg ažuriranja,

- c) jasan pregled naknada koje naplaćuju davaoci platnih usluga koji posluju na teritoriji Federacije,
 - d) uputu za postupanje korisnicima platnih usluga u slučaju da primijete netačne informacije u objavi uporednog prikaza naknada.
- (3) Davalac platnih usluga dužan je na svojoj internet stranici osigurati poveznicu s internet stranicom iz stava (1) ovog člana.
- (4) Agencija će propisati podatke koje su joj davaoci platnih usluga dužni dostaviti za potrebe objave uporednog prikaza naknada iz stava (1) ovog člana te način i rokove za dostavu tih podataka.

Član 15e. (Primjena odredbi)

Odredbe čl. 15a. do 15d. ovog zakona primjenjuju se na sve davaoce platnih usluga koji korisnicima pružaju uslugu otvaranja i vođenja računa za plaćanje.“.

Član 4.

U članu 19. stav (3) riječi: „najmanje 30 dana“ zamjenjuju se riječima: „ili na drugom trajnom nosaču podataka najmanje dva mjeseca“.

Član 5.

Iza člana 22. dodaje se novi član 22a. koji glasi:

„Član 22a. (Raskid ugovora o osnovnom računu)

- (1) Na ugovor o osnovnom računu koji se otvara u skladu sa propisom o unutrašnjem platnom prometu shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona i propisa o obligacionim odnosima.
- (2) Banka može jednostrano raskinuti ugovor o osnovnom računu iz stava (1) ovog člana ako je ispunjen najmanje jedan od sljedećih uslova:
- 1) korisnik je namjerno koristio osnovni račun u nezakonite svrhe,
 - 2) na osnovnom računu nije izvršena nijedna platna transakcija duže od 24 uzastopna mjeseca,
 - 3) korisnik je pravo na osnovni račun ostvario na osnovu netačnih informacija,
 - 4) korisnik je naknadno otvorio drugi račun pomoću kojeg može vršiti plaćanje koji mu omogućava da koristi usluge banke u skladu sa propisom o unutrašnjem platnom prometu,
 - 5) korisnik više nema zakonito boravište u Federaciji.
- (3) Ako banka namjerava raskinuti ugovor o osnovnom računu zbog ispunjenosti jednog ili više uslova iz stava (2) tač. 2), 4) i 5) ovog člana, dužna je korisniku bez naknade, u pismenoj formi, na papiru ili na drugom trajnom nosaču podataka, dostaviti obavijest o razlozima za taj raskid i pozvati ga da taj razlog otkloni u roku

od najmanje dva mjeseca, osim ako bi navođenje razloga bilo suprotno ciljevima nacionalne sigurnosti ili javnom interesu.

- (4) Ako korisnik ne otkloni razlog raskida i to ne dokaže u roku iz stava (3) ovog člana, ugovor o osnovnom računu raskida se istekom tog roka.
- (5) Ako banka raskine ugovor o osnovnom računu zbog ispunjenosti jednog ili oba uslova iz stava (2) tač. 1) i 3) ovog člana, raskid tog ugovora proizvodi pravni učinak odmah u trenutku dostave korisniku obavijesti o raskidu. Obavijest o raskidu ugovora dostavlja se shodno stavu (3) ovog člana, bez naknade.
- (6) Banka je dužna u obavijesti o raskidu ugovora o osnovnom računu posebno naznačiti uputu o pravu korisnika na prigovor i mogućnost vansudskog rješavanja spora u skladu sa odredbama ovog zakona.“.

Član 6.

U članu 35. iza stava (3) dodaju se novi st. (4) do (6) koji glase:

- „(4) Banka može korisniku, na njegov zahtjev i na osnovu procjene kreditne sposobnosti klijenta, odobriti dozvoljeno prekoračenje osnovnog računa i korištenje kreditne kartice, u skladu s ovim zakonom.
- (5) Banka ne može uslovljavati otvaranje i korištenje osnovnog računa ugovaranjem dozvoljenog prekoračenja ili kreditne kartice iz stava (4) ovog člana, odnosno ugovaranjem druge dodatne usluge.
- (6) Agencija će propisati i urediti obavezu banke da određene vrste i određen broj platnih usluga po osnovnom računu određenim socijalno ugroženim kategorijama korisnika, prema propisima za socijalnu zaštitu (koji primaju određene naknade kao što su invalidnine, doplatak za pomoć i njegu i naknade nezaposlenim i sl.) pružaju besplatno.“.

Član 7.

U članu 38. iza stava (6) dodaju se novi st. (7) i (8) koji glase:

- „(7) Banka je dužna na ugovoreni način obavijestiti korisnika o povećanju, umanjenju ili ukidanju dozvoljenog prekoračenja po tekućem računu najmanje 30 dana prije dana efektivnog povećanja, umanjenja ili ukidanja dozvoljenog prekoračenja.
- (8) Banka je dužna omogućiti korisniku, protiv kojeg nije pokrenula postupak prisilne naplate, na njegov zahtjev otplatu iznosa za koji je prethodno dozvoljeno prekoračenje umanjeno ili iznosa ukinutog prethodno dozvoljenog prekoračenja, do 12 mjesečnih rata.“

Član 8.

U članu 46. stav (1) iza riječi: „lizinga“ dodaje se zarez i riječi: „odnosno davalac platnih usluga“.

Iza tačke 2) dodaju se nove tač. 3) i 4) koje glase:

- „3) ako korisniku ne ponudi primanje izvještaja o naknadama u pisanom obliku u skladu s članom 15b. stavom (2) ovog zakona;
- 4) ako se u svojim predugovornim i promotivnim informacijama namijenjenim korisnicima ili u ugovoru s korisnikom ne koristi pojmovima iz liste najreprezentativnijih usluga ovog zakona u skladu s članom 15c. st. (1) i (3) ovog zakona;“.

Dosadašnje tač. 3) do 6) postaju tač. 5) do 8).

Iza dosadašnje tačke 7) koja postaje tačka 9) dodaje se nova tačka 10) koja glasi:
„10) ako korisnika ne obavijesti o izmjeni naknada u skladu sa članom 22. stav (2) ovog zakona;“.

Dosadašnje tač. 8) do 21) postaju tač. 11) do 24).

U stavu (2) iza riječi: „lizinga“ dodaje se zarez i riječi: „odnosno davalac platnih usluga“.

Član 9.

U članu 47. stav (1) iza riječi „trgovac“ dodaje se zarez i riječi: „odnosno davalac platnih usluga“.

Iza tačke 12) dodaju se nove tač. 13) do 20) koje glase:

- „13) ako korisniku ne da informativni dokument o naknadama u skladu s članom 15a. stavom (1) ovog zakona;
- 14) ako informativni dokument o naknadama ne sastavi u skladu s članom 15a. st. (2) i (3) ovog zakona;
- 15) ako korisniku ne učini dostupnim informativni dokument o naknadama u skladu s članom 15a. stavom (6) ovog zakona;
- 16) ako na zahtjev korisnika ne da korisniku informativni dokument o naknadama i pojmovnik besplatno u pisanom obliku ili drugom trajnom nosaču podataka u skladu s članom 15a. stavom (7) ovog zakona;
- 17) ako korisniku ne da ili ne učini dostupnim najmanje jednom godišnje i besplatno izvještaj o naknadama u skladu s članom 15b. stavom (1) ovog zakona;
- 18) ako na zahtjev korisnika ne dostavi korisniku izvještaj o naknadama u pisanom obliku u skladu s članom 15b. stavom (3) ovog zakona;
- 19) ako izvještaj o naknadama nije sastavljen u skladu s članom 15b. st. (4) i (5) ovog zakona;
- 20) ako na svojoj internet stranici ne osigura poveznicu s internet stranicom Agencije u skladu s članom 15d. stavom (3) ovog zakona;“.

Dosadašnje tač. 13) do 15) postaju tač. 21) do 23).

Iza dosadašnje tačke 15) koja postaje tačka 23) dodaju se nove tač. 24) do 26) koje glase:

- „24) ako jednostrano raskine ugovor suprotno članu 22a. stav (2) ovog zakona,
- 25) ako obavještenje o raskidu ugovora o osnovnom računu ne dostavi korisniku bez naknade, u pismenoj formi, na papiru ili na drugom trajnom nosaču podataka

najkasnije dva mjeseca prije stupanja na snagu tog raskida u skladu sa članom 22a. stav (3) ovog zakona;

26) ako obavještenje o raskidu osnovnog ugovora ne sadrži uputu o pravu korisnika na prigovor i mogućnost vansudskog rješavanja spora u skladu sa članom 22a. stav (6) ovog zakona;“.

Dosadašnje tač. 16) do 22) postaju tač. 27) do 33).

Iza dosadašnje tačke 22) koja postaje tačka 33) dodaju se nove tač. 34) i 35) koje glase:

„34) ako uslovljava otvaranje i korištenje osnovnog računa ugovaranjem dozvoljenog prekoračenja ili kreditne kartice suprotno članu 35. stav (5) ovog zakona;

35) ako naknade u vezi s osnovnim računom naplaćuje više nego što je propisano ili ne pruža besplatno određene vrste i određen broj platnih usluga po osnovnom računu određenim socijalno ugroženim kategorijama korisnika, u skladu s propisom Agencije iz člana 35. stav (6) ovog zakona;

Dosadašnja tačka 23) postaje tačka 36).

U dosadašnjoj tački 24) koja postaje tačka 37) tačka na kraju se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaje se nova tačka 38) koja glasi:

„38) ako na ugovoreni način ne obavijestiti korisnika o povećanju, umanjenju ili ukidanju dopuštenog prekoračenja po tekućem računu u skladu sa članom 38. stav (7) ovog zakona.“

U stavu (3) iza riječi: „lizinga“ dodaje se zarez i riječi: „odnosno davalac platnih usluga“.

Član 10.

Iza člana 48. dodaje se novi član 48a. koji glasi:

„Član 48a.

„(1) Agencija će donijeti propise iz čl. 15a. stav (7), 15d. stav (4) i 35. stav (6) ovog zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Agencija će na svojoj internet stranici početi sa objavljivanjem uporednog prikaza naknada iz člana 15d. stav (1) ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Davalac platnih usluga dužan je na svojoj internet stranici osigurati poveznicu s internet stranicom Agencije iz člana 15d. stav (1) ovog zakona u roku od 90 dana od dana prve objave uporednog prikaza na internet stranici Agencije.“

Član 11.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI
KORISNIKA FINANSIJSKIH USLUGA

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga sadržan je u članu III. 1. tačka c. koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI i članu IV. A 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine donošenje propisa o finansijama, a Parlament Federacije BiH, uz ostala ovlaštenja predviđena Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona o vršenju dužnosti u federalnoj vlasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

II.1. Identifikacija i definicija problema

Donošenjem zakona očekuje se unapređenje pružanja usluga platnog prometa korisnicima s osnova povećanja transparentnosti i uporedivosti naknada koje su povezane s računom za plaćanje, kao i uspostavljanje pravila za korištenje osnovnog računa za plaćanje.

Jedan od ciljeva donošenja zakona je i poboljšanje i razvoj unutrašnjeg tržišta bankarskih usluga stanovništvu, te jačanje tržišnog takmičenja u sektoru bankarskih usluga stanovništvu.

Od ključne je važnosti da korisnici razumiju naknade kako bi mogli uporediti ponude različitih pružalaca platnih usluga i donositi informisane odluke o tome koji račun za plaćanje najbolje odgovara njihovim potrebama. (Naknade se ne mogu upoređivati kada se pružaoci platnih usluga koriste različitom terminologijom za iste usluge i pružaju informacije u različitim formatima. Standardizirana terminologija, uz ciljane informacije o naknadama predstavljene u usklađenom formatu koji obuhvata najreprezentativnije usluge povezane s računom za plaćanje, može pomoći korisnicima u razumijevanju i upoređivanju naknada).

II.2. Ciljevi koji se namjeravaju postići donošenjem zakona

Uspostavljanjem jedinstvenih pravila omogućit će se vrlo jednostavan uporedni prikaz usluga i visine naknada vezanih uz račun za plaćanje. Poboljšanjem transparentnosti i uporedivosti naknada omogućit će se korisnicima bolje razumijevanje naknada vezanih uz račun za plaćanje. Na ovaj način korisnici će imati mogućnost uporediti ponude različitih davalaca platnih usluga i donijeti odluku o tome koji račun za plaćanje najbolje odgovara njihovim potrebama. U tu svrhu zakon propisuje način, sadržaj i oblik informativnog dokumenta o naknadama koji će obuhvatati naknade koje davalac platnih usluga naplaćuje za najreprezentativnije, odnosno najčešće korištene platne usluge. Pritom će biti u obavezi koristiti se standardiziranim pojmovima, odnosno nazivima usluga, čime će se korisniku dodatno olakšati upoređivanje ponuda različitih davalaca platnih usluga. Listu najreprezentativnijih usluga povezanih s računom za plaćanje utvrdit će Agencija podzakonskim propisom. Dodatno, informativni dokument

o naknadama morat će biti dostupan korisnicima u obliku kratkog dokumenta, koji je napisan lako razumljivim riječima i jednostavan za čitanje. Takve informacije koje su sažete, standardizirane i jednostavne za poređenje pomoći će korisnicima u još boljem razumijevanju i upoređivanju naknada između različitih davalaca platnih usluga s obzirom na to da će sve ključne informacije biti sažete u jednom kratkom dokumentu s korištenim standardiziranim pojmovima. Davaocima platnih usluga se, također, uvodi dodatna obaveza informisanja korisnika o naplaćenim naknadama. Naime, davalac platnih usluga dužan je korisnika, najmanje jedanput godišnje, besplatno informisati o svim naplaćenim naknadama vezano uz račun za plaćanje, uključujući i informaciju o kamatama naplaćenima za prekoračenje. Na taj način korisnik će jednom godišnje, na jednom dokumentu, biti detaljno informisan o svim naknadama i kamatama koje mu je zaračunao njegov davalac platnih usluga u proteklih godinu dana, što dosad nije bio slučaj. Time će se korisnike dodatno osvijestiti o stvarnom iznosu naknada koje plaća na godišnjem nivou. Kako bi se korisnicima omogućio pristup nepristranim i vjerodostojnim informacijama o visini naknada vezanih uz račun za plaćanje koje naplaćuju svi davaoci platnih usluga u Federaciji, Agencija na svojoj će internet stranici objavljivati uporedni prikaz naknada koje različiti davaoci platnih usluga naplaćuju korisnicima za najreprezentativnije usluge povezane s računom za plaćanje. Informacije o naknadama koje će se objavljivati na internet stranici redovno će se ažurirati na osnovu podataka prikupljenih od davalaca platnih usluga. Pristup navedenoj stranici bit će besplatan i korisnicima će omogućiti dobijanje jasnih, sažetih i tačnih informacija o naknadama koje naplaćuju davaoci platnih usluga u Federaciji, i to sve na jednom mjestu bez nepotrebnih troškova. Time će korisnici vrlo jednostavno moći odabrati najpovoljnijeg davaoca platnih usluga.

Propisani su uslovi pod kojima banka može jednostrano raskinuti ugovor o osnovnom računu, kao i obaveze banke u slučaju da raskine ugovor, prvenstveno obaveze koje se odnose na rokove za obavještenje korisnika.

Banka ne smije otvaranje osnovnog računa uslovljavati ugovaranjem dodatnih usluga. Također se želi utjecati na smanjenje troškova socijalno osjetljivim kategorijama stanovništva, u vrijeme nastale ekonomske krize, na način da se uvođenjem instituta osnovnog računa omogući besplatno pružanje osnovnih usluga u platnom prometu za navedene kategorije.

II.3. Alternativna rješenja - identifikacija opcija

Opcija 1: Ne poduzimati ništa

Koristi: Nema koristi, jer cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem. Ova opcija nema značajne uticaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.
Troškovi: Ova opcija nema značajne uticaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

Opcija 2: (nenormativno rješenje)

Koristi: Cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem. Ova opcija nema značajne uticaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.
Troškovi: Cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem. Ova opcija nema značajne uticaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

Opcija 3: (normativno rješenje)

Koristi: Normativno rješenje bit će izvršeno kroz izmjene i dopune Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga. Uspostavom jedinstvenih pravila omogućit će se vrlo jednostavna usporedba obuhvata usluga i visine naknada vezanih uz račun za

plaćanje. Poboljšanjem transparentnosti i usporedivosti naknada omogućit će se korisnicima bolje razumijevanje naknada vezanih uz račun za plaćanje. Na ovaj način korisnici će imati mogućnost usporediti ponude različitih davatelja platnih usluga i donijeti odluku o tome koji račun za plaćanje najbolje odgovara njihovim potrebama. Troškovi: Ova opcija nema značajne uticaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

Opcija 4: (normativno rješenje)

Koristi: Drugo normativno rješenje, odnosno donošenje novog Zakona o usporedivosti naknada, potencijalno bi moglo biti korisno, ali kako je manji obim izmjena i dopuna pristupljeno je izradi izmjena i dopuna, a ne novog zakona. Ova opcija nema značajne uticaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

Troškovi: Drugo normativno rješenje, odnosno donošenje novog Zakona o usporedivosti naknada, potencijalno bi moglo biti korisno, ali kako je manji obim izmjena i dopuna pristupljeno je izradi izmjena i dopuna, a ne novog zakona. Ova opcija nema značajne uticaje na područje socijalne zaštite, područje zaštite okoliša i privredu.

III. USKLAĐENOST SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

Nakon uvida u propise Evropske unije i analize odredbi Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga ustanovljeno je da postoje izvori EU *acquis* relevantni za materiju koju uređuje dostavljeni Prijedlog, te da su odredbe djelimično usklađene s njima.

Predmetna materija, u dijelu primarnih izvora prava EU, uređena je Ugovorom o funkcioniranju Evropske unije (prečišćeni tekst), Dio treći - Politike i unutrašnja djelovanja unije, Glava VII – Zajednička pravila o tržišnom takmičenju, oporezivanju i usklađivanju zakonodavstava, Poglavlje 3 – Usklađivanje zakonodavstva, član 114., DIO šesti - Institucionalne i finansijske odredbe, Glava I. odredbe o institucijama, Poglavlje 2. Pravni akti Unije, postupci donošenja i druge odredbe, Odjeljak 2. Postupci za donošenje akata i druge odredbe, Član 294. (Treaty on the Functioning of the European Union, Part Three - Union Policies and Internal Actions, Title VII, – Common rules on competition, taxation and approximation of laws, Chapter 3 – Approximation of laws, Article 114, Part Six - Institutional and Financial Provisions, Title I - Institutional Provisions, Chapter 2 - Legal acts of the Union, adoption procedures and other provisions, Section 2 - Procedures for the adoption of acts and other provisions Article 294).

Navedeno je u dijelu sekundarnih izvora prava EU, djelimično usklađeno sa sljedećim izvorima:

- Direktivom 2014/92/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 23. jula 2014. godine o usporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama Tekst značajan za EGP (Directive 2014/92/EU of the European Parliament and of the Council of 23 July 2014 on the comparability of fees related to payment accounts, payment account switching and access to payment accounts with basic features Text with EEA relevance).

IV. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI

Članom 1. daju se definicije pojedinih izraza.

Članom 2. je propisana obaveza organizacionih dijelova davalaca finansijskih usluga sa sjedištem u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, a koji posluju u Federaciji Bosne i Hercegovine, da u pružanju usluga primjenjuju odredbe ovog zakona koji uređuje zaštitu prava i interesa korisnika finansijskih usluga.

Članom 3. propisani su novi čl. 15a. do 15e.

Članom 15a. propisani su sadržaj, oblik i način davanja informativnog dokumenta o naknadama koje je davalac platnih usluga dužan dati korisniku prije sklapanja ugovora o računu za plaćanje te pojmovnika. Informativni dokument o naknadama mora sadržavati pojmove za sve usluge s liste najreprezentativnijih usluga povezanih s računom za plaćanje koju donosi Agencija i ako davalac platnih usluga nudi te usluge naknadu za svaku od tih usluga.

Članom 15b. propisani su sadržaj, oblik i način davanja izvještaja o naknadama. Davalac platnih usluga dužan je korisniku najmanje jednom godišnje besplatno dati ili učiniti raspoloživim izvještaj o naknadama. Izvještaj o naknadama obuhvata sve obračunate naknade, te, ako je primjenjivo, informacije o kamatnoj stopi na prekoračenje koja se primjenjuje na račun za plaćanje te ukupni iznos zaračunatih kamata povezanih s prekoračenjem u relevantnom periodu kao i informaciju o pasivnoj kamatnoj stopi koja se primjenjuje na račun za plaćanje i ukupni iznos ostvarenih kamata u relevantnom periodu.

Članom 15c. propisuje se obaveza davaoca platnih usluga da se u svojim predugovornim i promotivnim informacijama namijenjenim korisnicima te u ugovorima s korisnikom koristi pojmovima iz liste najreprezentativnijih usluga koju donosi Agencija. Uz navedene pojmove u tim informacijama koje su namijenjene korisnicima davalac platnih usluga može se koristiti i svojim nazivima. Davalac platnih usluga smije se u informativnom dokumentu, izvještaju o naknadama, uz propisane pojmove iz navedene liste koristiti i svojim nazivom za označavanje tih usluga pod uslovom da se njime koristi kao sekundarnom oznakom tih usluga.

Članom 15d. propisuje se da Agencija uspostavlja internet stranicu na kojoj se upoređuju naknade koje davaoci platnih usluga naplaćuju korisnicima za usluge iz liste najreprezentativnijih usluga iz člana 15a. stav (7) ovog zakona i da upravlja tom stranicom. Podaci koji se objavljuju na toj internet stranici prikupljaju se od davalaca platnih usluga u skladu s podzakonskim propisom Agencije te se redovno ažuriraju. Pristup navedenoj stranici je besplatan. Davaoci platnih usluga dužni su na svojoj internet stranici osigurati poveznicu sa službenom internet stranicom Agencije na kojoj se upoređuju navedene naknade.

Članom 15e. propisuje se da se odredbe čl. 15a. do 15d. ovog zakona primjenjuju na sve davaoce platnih usluga koji korisnicima pružaju uslugu otvaranja i vođenja računa za plaćanje.

Članom 4. se mijenja rok u kojem banka može otkazati ugovor o revolving kreditu ako je tako ugovoreno sa mjesec dana unaprijed na najmanje dva mjeseca unaprijed.

Članom 5. je propisano da se na ugovor o osnovnom računu koji se otvara u skladu sa propisom o unutrašnjem platnom prometu shodno primjenjuju odredbe ovog zakona i propisa o obligacionim odnosima. Određeni su i uslovi pod kojima banka može jednostrano raskinuti okvirni ugovor o osnovnom računu. Definirane su i obaveze banke u slučaju raskida ugovora, prvenstveno obaveze koje se odnose na rokove za obavještenje korisnika.

Članom 6. uređeno je pitanje pružanja drugih usluga uz osnovni račun. Predviđeno je da banka na zahtjev korisnika može odobriti tom korisniku dozvoljeno prekoračenje osnovnog računa i korištenje kreditne kartice, u skladu sa ovim zakonom, pri čemu banka ne može uslovljavati otvaranje i korištenje osnovnog računa ugovaranjem

dozvoljenog prekoračenja ili kreditne kartice, tj. ugovaranjem dodatne usluge.

Banka je dužna pružati besplatno određene vrste i određen broj platnih usluga po osnovnom računu određenim socijalno ugroženim kategorijama korisnika, u skladu s propisom Agencije.

Član 7. Ovom izmjenom štite se građani kod smanjenja ili ukidanja prekoračenja po tekućim računima. Naime, decidirano se navodi kako je banka dužna obavijestiti potrošača o umanjenju ili ukidanju dozvoljenog prekoračenja po tekućem računu najmanje 30 dana prije dana efektivnog umanjenja ili ukidanja dozvoljenog prekoračenja te se uvodi obaveza banke omogućiti korisniku na njegov zahtjev, bez ikakvog dopunskog troška, otplatu iznosa za koji je dozvoljeno prekoračenje umanjeno, ili iznosa ukinutog prethodno dozvoljenog prekoračenja, u 12 mjesečnih rata.

Čl. 8. i 9. propisuju se prekršajne odredbe.

Član 10. propisuje rokove Agenciji za donošenje podzakonskih akata i početak objavljivanja uporednih iznosa naknada.

Član 11. uređuje stupanje na snagu ovog zakona.

V. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati sredstva iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine.

**Zakon o zaštiti korisnika finansijskih usluga
(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 31/14)
ODREDBE ZAKONA KOJA SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU**

Značenje pojedinih pojmova

Član 2.

U smislu ovog zakona pojedini pojmovi imaju sljedeća značenja:

- 1) finansijske usluge su bankarske usluge, usluge mikrokreditiranja i usluge finansijskog lizinga;
- 2) bankarske usluge su usluge koje banka pruža korisnicima ovih usluga po osnovu ugovora o kreditu, ugovora o novčanom depozitu, ugovora o otvaranju i vođenju računa, ugovora o izdavanju i korištenju platnih kartica, ugovora o dozvoljenom prekoračenju po računu, kao i druge usluge koje banka pruža u skladu sa zakonom;
- 3) usluge mikrokreditiranja su usluge odobravanja mikrokredita fizičkim licima radi poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikrokredita, povećanja zaposlenosti, pružanja podrške razvoju poduzetništva i sticanja dohotka;
- 4) finansijski lizing (u daljem tekstu: lizing) jeste posao u kojem davalac lizinga prenosi pravo posjedovanja i korištenja predmeta lizinga na korisnika lizinga na određeni vremenski rok, a zauzvrat se korisnik lizinga obavezuje da mu za to plaća ugovorenu lizing naknadu u periodu posjedovanja i korištenja predmeta lizinga s opcijom kupovine i sticanja prava vlasništva nad predmetom lizinga;
- 5) finansijska pogodba je prodaja s obročnim otplatama cijene ili drugi oblik finansiranja korisnika koji ima istu ekonomsku suštinu koju nudi trgovac i koja podrazumijeva odgođeno plaćanje duga u toku određenog perioda;
- 6) davalac finansijske usluge jeste banka, mikrokreditna organizacija i lizing društvo;
- 7) davalac bankarske usluge (u daljem tekstu: banka) jeste banka u smislu zakona kojim se uređuju banke;
- 8) davalac lizinga je lizing društvo određeno zakonom kojim se uređuje lizing;
- 9) davalac usluga mikrokredita (u daljem tekstu: mikrokreditna organizacija) jeste mikrokreditna organizacija u smislu zakona kojim se uređuju mikrokreditne organizacije;
- 10) korisnik finansijske usluge (u daljem tekstu: korisnik) jeste fizičko lice koje koristi ili je koristilo finansijske usluge, ili se davaocu finansijskih usluga obratio radi korištenja tih usluga, a finansijske usluge koristi u svrhe koje nisu namijenjene njegovoj poslovnoj ili drugoj komercijalnoj djelatnosti;
- 11) ugovor o kreditu ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuju obligacioni odnosi i u Zakonu o bankama;
- 12) ugovor o mikrokreditu ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuju obligacioni odnosi i u Zakonu o mikrokreditnim organizacijama;
- 13) ugovor o lizingu ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuju obligacioni odnosi i u Zakonu o lizingu;
- 14) ugovor o novčanom depozitu ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuju obligacioni odnosi i u Zakonu o bankama;
- 15) ugovor o otvaranju i vođenju računa ima značenje utvrđeno u propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi i platni promet u konvertibilnim markama i stranim sredstvima plaćanja;
- 16) ugovor o revolving kreditu je ugovor o kreditu koji korisniku omogućava da jednom odobreni iznos kredita, u određenom periodu, može povlačiti više puta pod istim uslovima, s tim što se neiskorišteni dio kredita povećava za visinu otplata iskorištenog kredita;

- 17) platna kartica (koja može biti kreditna i debitna) jeste instrument bezgotovinskog plaćanja koji korisniku omogućava plaćanje robe i usluga i podizanje gotovog novca;
- 18) kreditna kartica je platna kartica koja korisniku omogućava podizanje gotovog novca i plaćanje robe i usluga na kredit;
- 19) debitna kartica je platna kartica koja korisniku omogućava plaćanje robe i usluga i podizanje gotovog novca do visine raspoloživih sredstava na računu korisnika;
- 20) dozvoljeno prekoračenje računa je ugovoreni iznos sredstava koji banka stavlja na raspolaganje korisniku računa;
- 21) znatno prekoračenje je iznos sredstava koje korisnik računa koristi mimo ugovornog odnosa s bankom;
- 22) povezani ugovor o kreditu je ugovor koji služi isključivo za finansiranje nabavke određene robe ili usluge i koji s ugovorom o prodaji te robe ili usluge čini ekonomsku cjelinu; ekonomska cjelina postoji ako davalac kredita koristi usluge prodavca radi zaključivanja ugovora o kreditu ili je roba, odnosno usluga koja je predmetom nabavke izričito navedena u tom ugovoru;
- 23) nominalna kamatna stopa označava kamatnu stopu izraženu kao fiksni ili promjenljivi postotak koji se na godišnjem nivou primjenjuje na iznos povučenih kreditnih sredstava, odnosno na iznos neto finansiranja lizinga, odnosno na primljeni depozit;
- 24) godišnja efektivna kamatna stopa i efektivna stopa lizing naknade (u daljem tekstu: efektivna kamatna stopa) iskazuju ukupne troškove kredita i drugih finansijskih usluga koje plaća, odnosno prima korisnik tih usluga, pri čemu su ti troškovi izraženi kao postotak ukupnog iznosa ovih usluga na godišnjem nivou. Efektivnom kamatnom stopom izjednačava se na godišnjem nivou sadašnja vrijednost svih budućih i postojećih obaveza dogovorenih između davaoca finansijskih usluga i korisnika;
- 25) ukupni troškovi kredita i drugih finansijskih usluga za korisnika obuhvataju sve troškove, uključujući i kamate, provizije, takse i sve druge naknade koje korisnik mora platiti u vezi s ugovorom o kreditu, izuzev troškova notara. Stvarno poznavanje troškova od davaoca finansijskih usluga trebalo bi procjenjivati objektivno, uzimajući u obzir zahtjeve u pogledu profesionalne pažnje;
- 26) plan otplate, odnosno isplate je tabelarni pregled svih hronološki prikazanih novčanih tokova namijenjen informisanju korisnika, a radi ažurnijeg praćenja njegovih obaveza po ugovoru o kreditu, odnosno lizingu, odnosno njegovih potraživanja po ugovoru o novčanom depozitu;
- 27) profesionalna pažnja je povećana pažnja i vještina koja se u pravnom prometu osnovano očekuje od davaoca finansijske usluge u poslovanju s korisnicima, u skladu s pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i načelu savjesnosti i poštenja;
- 28) reprezentativni primjer je primjer u kojem su naznačeni svi elementi neophodni za prikazivanje uslova pod kojima se određena finansijska usluga pruža ili koristi;
- 29) trajni nosač jeste sredstvo koje korisniku omogućuje da sačuva podatke koji se odnose na njega, da tim podacima pristupi i da ih reproducira u neizmijenjenom obliku u periodu koji odgovara svrsi čuvanja;
- 30) lični identifikacioni broj je broj koji se dodjeljuje korisniku platne kartice, a ima funkciju elektronskog potpisa pri plaćanju roba/usluga ili podizanja gotovine na bankomatima;
- 31) Ombudsmen za bankarski sistem (u daljem tekstu: Ombudsmen) je u sastavu Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija), kao jedan od nosilaca zaštite prava korisnika u Federaciji Bosne i Hercegovine i omogućuje da se nastale nesuglasice i sporovi između davalaca finansijskih usluga i korisnika mogu pravično i brzo riješiti od nezavisnih lica, s minimumom formalnosti

putem usaglašavanja, posredovanja ili na drugi miran način. Cilj Ombudsmena je promoviranje i zaštita prava i interesa korisnika;

32) trgovac je pravno ili fizičko lice koje obavlja prodaju finansijskom pogodbom i nastupa na tržištu u okviru svoje poslovne djelatnosti ili u druge komercijalne svrhe.

Član 5.

(1) Davaoci finansijskih usluga dužni su osigurati zaštitu prava i interesa korisnika donošenjem i dosljednom primjenom općih uslova poslovanja i drugih internih akata, koji moraju biti usklađeni s propisima i utemeljeni na dobrim poslovnim običajima i pravičnom odnosu prema korisniku, pridržavajući se načela zaštite korisnika i to:

1) prava na jednakopravan odnos korisnika s davaocem finansijskih usluga,

2) prava na zaštitu od diskriminacije,

3) prava na informisanje,

4) prava na ugovaranje obaveza koje su određene ili odredive i

5) prava na prigovor i obeštećenje.

(2) Davaoci finansijskih usluga dužni su se pridržavati načela iz stava (1) ovog člana u svim fazama zasnivanja odnosa s korisnikom (oglašavanju, pregovaračkoj fazi i predaji nacrtu ugovora, zaključivanju ugovora, korištenju usluge i trajanju ugovornog odnosa).

Ugovor o revolving kreditu

Član 19.

(1) Ugovor o revolving kreditu je ugovor po kojem banka na određeni period stavlja određeni novčani iznos na raspolaganje korisniku, s tim da ga on može koristiti u svakom trenutku u odobrenom periodu. Kredit se odobrava kao okvirni iznos. Svako korištenje smanjuje raspoloživa sredstva, a vraćanje kredita obnavlja ih do odobrenog okvirnog iznosa.

(2) U svakom trenutku i bez naknade korisnik ima pravo na uobičajeni način raskinuti ugovor o revolving kreditu, izuzev ako je ugovoren otkazni rok koji ne može biti duži od mjesec dana.

(3) Banka može otkazati ugovor o revolving kreditu ako je tako ugovoreno, uz obavezu obavještanja korisnika u pisanom obliku najmanje 30 dana unaprijed ili ukoliko korisnik i nakon privremenog uskraćivanja izvrši povlačenje sredstava suprotno ugovoru o revolving kreditu.

(4) Banka može iz opravdanih razloga (neovlašteno korištenje kredita iz stava (1) ovog člana, značajno pogoršanje kreditne sposobnosti korisnika i drugo) i ako je tako ugovoreno, smanjiti iznos koji se stavlja na raspolaganje korisniku kredita, te privremeno ili trajno uskratiti korisniku pravo na povlačenje sredstava, s tim da je dužna o razlozima uskraćivanja obavijestiti ga u pisanom obliku ili elektronskim putem, i to ako je moguće odmah ili u roku naredna tri dana, osim kada je pružanje takvih obavještenja zabranjeno drugim propisima.

Prava u vezi s računom

Član 35.

(1) Korisnik ima pravo bez naplate posebne naknade podignuti u gotovini sredstva sa svog računa u konvertibilnim markama ili deviznog računa kod banke kod koje ima otvoren ovaj račun.

- (2) Korisnik ima pravo bez naplate posebne naknade sredstva sa svog računa podignuti odmah poslije evidentiranog priliva sredstava.
- (3) Korisnik ima pravo na besplatno gašenje računa.

Ugovor o dozvoljenom prekoračenju tekućeg računa

Član 38.

- (1) Ugovor o dozvoljenom prekoračenju tekućeg računa mora sadržavati elemente iz člana 17. stav (1) izuzev tač. 6) i 8), te iznos o dozvoljenoj gornjoj granici prekoračenja na tekućem računu, troškove koji se u trenutku sklapanja ugovora naplaćuju i uslove i postupak raskida ugovora.
- (2) Kod ugovora iz stava (1) ovog člana banka je dužna izdavanjem i dostavljanjem izvoda na ugovoreni način najmanje krajem svake godine redovno obavještavati korisnika o početnom saldu, promjenama stanja računa na osnovu uplata, isplata, naplata i plaćanja, te provizija i naknada koje banka zaračunava za izvršene usluge, kao i o završnom saldu računa za izvještajni period.
- (3) Osim dostavljanja izvještaja iz stava (2) ovog člana banka je dužna obavještavati korisnika o primijenjenim kamatnim stopama u izvještajnom periodu, kao i promjenama kamatnih stopa, naknada i troškova prije njihove primjene u roku i na način utvrđen ovim zakonom.
- (4) Korisnik računa ima pravo bez naplate posebne naknade podići sredstva sa svog računa otvorenog u banci u visini raspoloživih sredstava na računu.
- (5) Ako banka prešutno dopušta prekoračenje tekućeg računa, dužna je korisnika obavijestiti o visini nominalne kamatne stope, metodi njenog obračuna i ostalim troškovima kojima će teretiti tekući račun korisnika zbog prekoračenja, kao i o promijeni visine kamatne stope ili troškova. U slučaju da to prekoračenje traje duže od tri mjeseca banka je dužna s korisnikom sklopiti ugovor o prekoračenju tekućeg računa.
- (6) Obavještenje iz stava (5) ovog člana bit će dostavljeno korisniku u izvještaju o stanju računa bez naknade.

KAZNENE ODREDBE

Član 46.

- (1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 10.000,00 KM bit će kažnjena banka, mikro kreditna organizacija, odnosno davalac lizinga:
- 1) ako ugovori sadrže upućujuću normu na poslovnu politiku kad su u pitanju oni elementi koji su ovim zakonom predviđeni kao obavezni elementi ugovora (član 8. stav (5) ovog zakona);
 - 2) ako postupa suprotno odredbi člana 8. stav (6) ovog zakona;
 - 3) ako ugovor o kreditu ne sadrži obavezne elemente iz člana 17. ovog zakona;
 - 4) ako ugovor o lizingu ne sadrži obavezne elemente iz člana 18. stav (1) ovog zakona;
 - 5) ako ugovor o izdavanju i korištenju platne kartice ne sadrži obavezne elemente iz člana 20. stav (1) i člana 23. stav (1) ovog zakona;
 - 6) ako ugovor o novčanom depozitu ne sadrži obavezne elemente iz člana 21. stav (1) ovog zakona;
 - 7) ako ugovor o otvaranju i vođenju računa ne sadrži obavezne elemente iz člana 22. stav (1) ovog zakona;

- 8) ako ugovori promjenljivu nominalnu kamatnu stopu suprotno članu 24. st. (1) i (2) ovog zakona ili se ne pridržava ugovorenih uslova;
 - 9) ako naplati naknadu za prijevremenu otplatu suprotno članu 27. ovog zakona;
 - 10) ako ne pribavi pismenu saglasnost za izmjenu obaveznih elemenata ugovora, odnosno jednostrano izmijeni uslove iz ugovora ili jednostrano raskine, otkáže ugovor (član 28. ovog zakona);
 - 11) ako korisnika ne obavijesti o izmjeni ugovorene promjenljive nominalne kamatne stope i promjenljivih elemenata koji utiču na visinu drugih novčanih obaveza prije početka njihove primjene, odnosno periodično u skladu s ugovorom i ne navede datum od kada se ti elementi primjenjuju (član 29. st. (1) i (4) ovog zakona);
 - 12) ako uz obavještenje o izmjeni promjenljive nominalne kamatne stope besplatno ne dostavi izmijenjeni plan otplate kredita/lizinga naknade (član 29. st. (2) i (3) ovog zakona);
 - 13) ako pri odobravanju kredita/lizinga indeksiranog u stranoj valuti, odnosno pri njihovoj otplati ne primijeni isti službeni kurs (član 17. stav (5) tačka 1) i član 33. ovog zakona);
 - 14) ako vrši naplatu opomena, suprotno članu 32. ovog zakona;
 - 15) ako ne primijeni istu metodu obračuna kamate na položeni namjenski depozit koji je primijenjen i na obračun kamate na iznos odobrenog kredita (član 34. ovog zakona);
 - 16) ako korisniku ne omogući da podigne sredstva sa svoga računa u gotovini, odnosno efektivnom stranom novcu bez naplate posebne naknade (član 35. stav (1) ovog zakona);
 - 17) ako korisniku ne omogući da bez naplate posebne naknade podigne sredstva sa svog računa odmah poslije evidentiranog priliva sredstava (član 35. stav (2) ovog zakona);
 - 18) ako korisniku naplati naknadu za gašenje računa (član 35. stav (3) ovog zakona);
 - 19) ako korisniku naplati naknadu za gašenje platne kartice (član 36. stav (7) ovog zakona);
 - 20) ako ustupi potraživanje suprotno članu 37. ovog zakona;
 - 21) ako ugovor o dozvoljenom prekoračenju računa ne sadrži obavezne elemente iz člana 38. stav (1) ovog zakona.
- (2) Za radnje iz stava (1) ovog člana bit će kažnjena za prekršaj i odgovorna lica u banci, mikrokreditnoj organizaciji, odnosno davaocu lizinga novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM.

Član 47.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj banka, mikrokreditna organizacija, odnosno davalac lizinga, odnosno trgovac koji je pravno lice:

- 1) ako finansijske usluge ne oglašava na jasan i razumljiv način, odnosno ako oglašavanje sadrži netačne informacije, odnosno informacije koje mogu stvoriti pogrešnu predstavu o uslovima pod kojima korisnik koristi ove usluge (član 6. ovog zakona);
- 2) ako ugovor nije sačinjen u pisanom obliku (član 7. stav (1) ovog zakona);
- 3) ako svaka ugovorna strana ne dobije primjerak ugovora (član 7. stav (2) ovog zakona);
- 4) ako općim uslovima poslovanja ne osigura primjenu dobrih poslovnih običaja, dobru poslovnu praksu i fer odnos prema korisniku, kao i usklađenost ovih uslova s propisima (član 9. stav (2) ovog zakona);

- 5) ako korisniku ne osigura da se u poslovnim prostorijama banke, mikrokreditne organizacije, odnosno davaoca lizinga, odnosno trgovca, i to najkasnije 15 dana prije njihove primjene, upozna s općim uslovima poslovanja na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u Federaciji, odnosno ne pruži mu odgovarajuća objašnjenja i instrukcije koji se odnose na primjenu ovih uslova u vezi s određenom finansijskom uslugom i ne dostavi mu, na njegov zahtjev, te uslove u pisanom obliku ili na drugom trajnom nosaču podataka (član 10. ovog zakona);
- 6) ako efektivnu kamatnu stopu ne obračunava na propisani način (član 11. ovog zakona);
- 7) ako ne osigura obuku zaposlenika koji su angažovani na poslovima prodaje finansijskih usluga ili davanju savjeta (član 12. stav (2) ovog zakona);
- 8) ako pri oglašavanju depozitnih i kreditnih usluga i poslova lizinga ne navede precizno i jasno na reprezentativnom primjeru podatke iz člana 13. ovog zakona;
- 9) ako pri oglašavanju efektivne kamatne stope njen iznos nije naznačen, odnosno napisan tako da je uočljiviji nego ostali elementi (član 13. stav (3) ovog zakona);
- 10) ako postojanje obaveze za zaključenje ugovora o sporednim uslugama ne iskaže jasno, sažeto i na vidljiv način, zajedno s iskazivanjem efektivne kamatne stope (član 14. stav (1) ovog zakona);
- 11) ako pri oglašavanju koristi izraze kojima se kredit/mikrokredit/lizing označavaju besplatnim ili slične izraze, a ne oglasi dodatne troškove po osnovu zaključenja drugih ugovora ili po osnovu bilo čega što predstavlja trošak za korisnika ili stvara drugu obavezu (član 14. stav (2) ovog zakona);
- 12) ako ponuda ne sadrži podatke iz člana 15. stav (2) ovog zakona;
- 13) ako korisnika bez naknade odmah ne obavijesti o rezultatima uvida u bazu podataka i o podacima iz te baze (član 16. stav (6) ovog zakona);
- 14) ako pri zaključivanju ugovora o kreditu, o mikrokreditu, o dozvoljenom prekoračenju računa, o lizingu, odnosno o novčanom depozitu ne uruči pregled obaveznih elemenata kredita/mikrokredita/lizinga/novčanog depozita, plan otplate kredita /mikrokredita/lizing naknade, odnosno primjerak pregleda obaveznih elemenata novčanog depozita (član 17. stav (4), član 18. stav (3) i član 21. stav (3) ovog zakona);
- 15) ako ne postupi u skladu sa članom 19. ovog zakona;
- 16) ako ne ispuni obaveze iz člana 24. st. (2) i (4) ovog zakona;
- 17) ako u svojim poslovnim prostorijama ne drži istaknuto obavještenje iz člana 26. stav (3) ovog zakona;
- 18) ako ugovori o drugim bankarskim uslugama ne sadrže vrstu i visinu svih naknada i drugih troškova koji padaju na teret korisnika (član 25. ovog zakona);
- 19) ako od korisnika zahtijeva i drugu naknadu osim glavnice i kamate u slučaju odustanka korisnika od ugovora o kreditu/mikrokreditu (član 26. stav (5) ovog zakona);
- 20) ako od korisnika zahtijeva i drugu naknadu osim predmeta lizinga kamate i pretrpljene štete, u slučaju odustanka korisnika od ugovora o lizingu (član 26. stav (6) ovog zakona);
- 21) ako od korisnika zahtijeva i drugu naknadu osim predmeta kupoprodaje kamate i pretrpljene štete, u slučaju odustanka korisnika od finansijske pogodbe (član 26. stav (7) ovog zakona);
- 22) ako na dospelu, a neizmirenu obavezu ne primjenjuje pravila o kamati koja se primjenjuje u slučaju dužničkog kašnjenja propisanoj zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi (član 31. stav (1) ovog zakona);
- 23) ako korisniku u svakom trenutku ne omogući da prijavi gubitak, krađu ili transakciju izvršenu neovlaštenim korištenjem platne kartice, odnosno podataka s platne kartice i

ako mu ne omogući da zahtijeva blokadu njezine dalje upotrebe (član 36. st. (3) i (4) ovog zakona);

24) ako korisniku ne nadoknadi gubitke nastale neovlaštenim korištenjem platne kartice (član 36. stav (6) ovog zakona).

(2) Za radnje iz stava (1) ovog člana bit će kažnjen za prekršaj trgovac koji je poduzetnik novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 2.500,00 KM.

(3) Za radnje iz stava (1) ovog člana bit će kažnjeno za prekršaj i odgovorno lice u banci, mikrokreditnoj organizaciji, odnosno davaocu lizinga novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM.